

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 2008

Vyhlásené: 23. 08. 2008

Časová verzia predpisu účinná od: 1. 01. 2022

Obsah dokumentu je právne záväzný.

323

VYHLÁŠKA

Ministerstva školstva Slovenskej republiky

zo 6. augusta 2008

o špeciálnych výchovných zariadeniach

Ministerstvo školstva Slovenskej republiky podľa § 129 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon“) ustanovuje:

§ 1

Predmet úpravy

Táto vyhláška upravuje podrobnosti o organizácii výchovno-vzdelávacieho procesu v špeciálnych výchovných zariadeniach, o individuálnych reedukačných programoch, formách a metódach výchovy a vzdelávania uplatňovaných v procese reedukácie, o výchovných skupinách, diagnostických skupinách, ochranných opatreniach, o personálnom, finančnom, materiálno-technickom a priestorovom zabezpečení, požiadavky na stavebné a interiérové úpravy, materiálno-technické a ďalšie vybavenie karanténnej miestnosti a ochranej miestnosti.

**Podrobnosti o organizácii výchovno-vzdelávacieho procesu
v špeciálnych výchovných zariadeniach, formách a metódach výchovy
a vzdelávania v procese reedukácie, o výchovných skupinách
a diagnostických skupinách**

§ 2

Liečebno-výchovné sanatórium

(1) Liečebno-výchovné sanatórium (ďalej len „sanatórium“) sa zameriava na diagnostikovanie a nápravu porúch učenia, porúch aktivity a pozornosti, rozvoj schopností a reedukáciu niektorej z foriem závislostí vrátane prevencie ich vzniku.

(2) Sanatórium možno vnútorne členiť podľa veku detí.

(3) Sanatórium organizuje záujmovú činnosť detí so zreteľom na ich individuálne potreby, záujmy alebo prípravu na povolanie. Sanatórium môže organizovať lyžiarske výcviky, plavecké výcviky, tábory, výlety a spoločné pobyty zákonných zástupcov s deťmi.

§ 3**Diagnostické centrum**

(1) Diagnostické centrum sa zameriava na špeciálnopedagogickú diagnostiku s cieľom zistenia aktuálneho stavu vzdelanosti a reedukácie, vedomostí, zručností, schopností a návykov a na určenie vhodných postupov vedúcich k ich náprave.

(2) Diagnostické centrum poskytuje počas pobytu dieťaťa aj odborné služby rodičom dieťaťa alebo inej fyzickej osobe než rodičovi, ktorá má dieťa zverené do osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti na základe rozhodnutia súdu (ďalej len „zákonný zástupca“), a súrodencom dieťaťa formou individuálnych stretnutí alebo skupinových stretnutí s cieľom aktívne ich zapojiť do diagnostického, reedukačného a resocializačného procesu.

(3) Na určenie diagnostického centra pre deti, ktoré boli do zariadenia umiestnené podľa § 121 ods. 1 písm. b) a c) zákona, na dĺžku ich pobytu v diagnostickom centre a ďalšie umiestnenie dieťaťa v zariadení, v ktorom sa poskytuje ústavná starostlivosť, sa vzťahuje osobitný predpis.¹⁾

(4) Najvyšší počet detí v diagnostickej skupine sa znižuje o dve deti za každé dieťa s mentálnym postihnutím. V odôvodnených prípadoch možno zvýšiť počet detí v skupine o dve deti.

(5) Deti umiestnené v záchytnom oddelení zriadenom podľa § 121 ods. 4 zákona tvoria jednu diagnostickú skupinu.

(6) Karanténna miestnosť slúži najmä na zabezpečenie hygieny dieťaťa a jeho ochranu a upokojenie.

(7) Starostlivosť o deti v diagnostickej skupine zabezpečujú vychovávateľ a asistent učiteľa.

(8) Počet žiakov v diagnostickej triede je spravidla rovnaký ako počet žiakov v diagnostickej skupine. Riaditeľ diagnostického centra môže v odôvodnených prípadoch zvýšiť počet žiakov v diagnostickej triede o dvoch žiakov.

§ 4**Reedukačné centrum**

(1) Reedukačné centrum sa zameriava na reedukáciu sociálne, mravne a emocionálne narušených detí, u ktorých boli zistené také nedostatky v sociálnej prispôsobivosti, v osobnostných vlastnostiach a charakterovom vývine, že ich výchova a vzdelávanie v iných zariadeniach alebo v prirodzenom rodinnom prostredí by nevedli k náprave.

(2) Reedukačné centrum poskytuje deťom výchovu a vzdelávanie zamerané na optimalizáciu ich psychosociálneho vývinu, odstraňovanie porúch správania a vytvorenie predpokladov na ich osobnostnú a sociálnu integráciu.

(3) Reedukačné centrum podľa § 122 ods. 3 písm. a) zákona spravidla prijíma deti oboch pohlaví. Reedukačné centrum podľa § 122 ods. 3 písm. b) a c) zákona prijíma chlapcov alebo dievčatá.

(4) Najvyšší počet detí vo výchovnej skupine sa znižuje o dve deti za každé dieťa s mentálnym postihnutím. V odôvodnených prípadoch možno zvýšiť počet detí v skupine o dve deti.

(5) Reedukačné centrum organizuje aj záujmovú činnosť detí so zreteľom na ich individuálne potreby, záujmy alebo prípravu na povolanie. Reedukačné centrum môže organizovať najmä lyžiarske výcviky, plavecké výcviky, tábory, výlety a výmenné pobyty s inými zariadeniami.

(6) Na reedukačné centrum, ktoré má zriadené oddelenie pre deti vyžadujúce zvýšenú starostlivosť, oddelenie s ochranným uzatvoreným režimom, oddelenie s otvoreným režimom alebo oddelenie pre neplnoleté matky s deťmi, sa primerane vzťahujú ustanovenia § 5 až 8.

(7) Do oddelenia pre deti vyžadujúce zvýšenú starostlivosť, oddelenia s ochranným uzatvoreným režimom, oddelenia s otvoreným režimom alebo oddelenia pre neplnoleté matky s deťmi sa umiestni dieťa na základe odporúčania pedagogickej rady alebo po vyhodnotení individuálneho reedukačného programu. Do oddelenia s otvoreným režimom nemôže byť umiestnené dieťa s uloženou ochrannou výchovou.

§ 5

Reedukačné centrum pre deti vyžadujúce zvýšenú starostlivosť

(1) Reedukačné centrum pre deti vyžadujúce zvýšenú starostlivosť poskytuje starostlivosť

- a) deťom s narušeným psychosociálnym vývinom, ktoré vyžadujú z dôvodu chronického ochorenia zvýšený zdravotný dohľad, dlhodobé podávanie liekov alebo špeciálnu diétu, a deťom so zdravotným postihnutím, ktorých zdravotné postihnutie túto starostlivosť vyžaduje; reedukačný proces je rozšírený o liečebný režim,
- b) deťom s narušeným psychosociálnym vývinom, u ktorých reedukačný proces v reedukačnom centre nebol úspešný,
- c) deťom s psychiatrickou diagnózou alebo deťom závislým od psychoaktívnych látok po detoxikácii, ktorým sa z týchto dôvodov nemôže poskytovať starostlivosť v ostatných špeciálnych výchovných zariadeniach.

(2) Reedukačný proces detí podľa odseku 1 písm. a) sa vykonáva v súlade s dodržiavaním liečebného režimu.

(3) Výchovu a vzdelávanie detí podľa odseku 1 písm. b) zabezpečujú súčasne vychovávateľ a asistent učiteľa.

§ 6

Reedukačné centrum s ochranným uzatvoreným režimom

(1) Reedukačné centrum s ochranným uzatvoreným režimom poskytuje starostlivosť

- a) deťom s narušeným psychosociálnym vývinom spojeným s recidívou trestnej činnosti,
- b) deťom s narušeným psychosociálnym vývinom spojeným s opakujúcim sa konaním, ktoré má znaky trestného činu,
- c) deťom s narušeným psychosociálnym vývinom spojeným s agresivitou.

(2) V jednej výchovnej skupine oddelenia s ochranným uzatvoreným režimom je najviac šesť detí.

(3) Výchovu detí vo výchovnej skupine zabezpečujú súčasne vychovávateľ a asistent učiteľa.

(4) Bezpečnosť detí, zamestnancov a iných fyzických osôb v reedukačnom centre s ochranným uzatvoreným režimom sa zabezpečuje posilnením dozoru pri výchove a vzdelávaní.

(5) Do reedukačného centra s ochranným uzatvoreným režimom sa prijímajú len deti s uloženou ochrannou výchovou na základe rozhodnutia súdu.²⁾

§ 7**Reedukačné centrum s otvoreným režimom**

(1) Výchova a vzdelávanie detí v reedukačnom centre s otvoreným režimom sa organizujú tak, aby sa čo najviac približovali prirodzenému rodinnému prostrediu.

(2) Výchovu detí vo výchovnej skupine zabezpečujú súčasne dvaja vychovávatelia a jeden pomocný vychovávateľ.

§ 8**Reedukačné centrum pre matky s deťmi**

(1) Reedukačné centrum pre matky s deťmi poskytuje spoločnú výchovnú, sociálnu a zdravotnú starostlivosť matkám s ústavnou starostlivosťou a ich deťom.

(2) Základnou organizačnou jednotkou reedukačného centra pre matky s deťmi je výchovná skupina so šiestimi matkami a ich deťmi.

§ 9**Dovolené prerušenie pobytu**

(1) Dieťaťu, ktoré bolo do zariadenia umiestnené na základe rozhodnutia súdu, sa môže po vyjadrení orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately podľa miesta trvalého bydliska dieťaťa povoliť pobyt mimo špeciálneho výchovného zariadenia z dôvodu návštevy zákonného zástupcu a je predpoklad, že tento pobyt bude pre dieťaťa prospešný.

(2) Dieťaťu, ktoré bolo do špeciálneho výchovného zariadenia prijaté na žiadosť zákonného zástupcu, možno povoliť pobyt mimo špeciálneho výchovného zariadenia na určitý čas po dohode so zákonným zástupcom dieťaťa.

(3) Pobytom mimo špeciálneho výchovného zariadenia podľa odseku 1 alebo odseku 2 sa na účely tejto vyhlášky rozumie pobyt dieťaťa mimo špeciálneho výchovného zariadenia v čase sobôt, nedeľ, ďalších dní pracovného pokoja alebo v čase školských prázdnin.

(4) V záujme podpory styku dieťaťa s rodinným prostredím, z ktorého bolo dieťa vyňaté, možno dieťaťu so súhlasom orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately podľa miesta trvalého bydliska dieťaťa umožniť pobyt mimo diagnostického centra alebo reedukačného centra v tomto prostredí.

(5) Ak v čase pobytu mimo diagnostického centra alebo reedukačného centra dochádza k ohrozeniu výchovy alebo osoby dieťaťa, tento pobyt sa ukončí a zabezpečí sa návrat dieťaťa do diagnostického centra alebo reedukačného centra.

§ 10**Nedovolené prerušenie pobytu**

(1) Každý odchod dieťaťa zo špeciálneho výchovného zariadenia bez súhlasu riaditeľa tohto zariadenia alebo ním písomne poverenej osoby sa považuje za nedovolené prerušenie pobytu.

(2) Nedovolené prerušenie pobytu dieťaťa v špeciálnom výchovnom zariadení, ktoré bolo do tohto zariadenia umiestnené na základe rozhodnutia súdu, oznámi riaditeľ tohto zariadenia bez zbytočného odkladu, ako sa o nedovolenom prerušení pobytu dozvedel, najbližšiemu útvaru Policajného zboru, zákonnému zástupcovi, súdu, ktorý rozhodol o umiestnení dieťaťa do špeciálneho výchovného zariadenia neodkladným opatrením alebo výchovným opatrením alebo

rozhodol o ústavnej starostlivosti, a orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately podľa trvalého bydliska dieťaťa.

(3) Nedovolené prerušenie pobytu dieťaťa v špecializovanom výchovnom zariadení, ktoré bolo do tohto zariadenia prijaté na základe žiadosti zákonného zástupcu, oznámi riaditeľ tohto zariadenia bez zbytočného odkladu, ako sa o nedovolenom prerušení pobytu dozvedel, najbližšiemu útvaru Policajného zboru a zákonnému zástupcovi.

(4) Ak sa dieťa, ktoré bolo do zariadenia umiestnené na základe rozhodnutia súdu, do špeciálneho výchovného zariadenia nevráti dobrovoľne, zabezpečí sa v spolupráci s príslušným útvarom Policajného zboru jeho návrat v súlade s rozhodnutím o nariadení ústavnej starostlivosti.

(5) Po nedovolenom prerušení pobytu dieťaťa, ktoré sa nevráti do špeciálneho výchovného zariadenia dobrovoľne, sa poskytuje tomuto dieťaťu najmä psychologická starostlivosť.

§ 11

Podrobnosti o ochranných opatreniach v špeciálnych výchovných zariadeniach a požiadavky na úpravy a vybavenie ochrannej miestnosti a karanténnej miestnosti

(1) Ochranné opatrenie podľa § 125 ods. 5 písm. d) a e) a ods. 6 zákona (ďalej len „ochranné opatrenie“) sa uplatní pri agresívnom správaní alebo výtržníctve, alebo takom správaní dieťaťa, ktorým ohrozuje seba alebo iné osoby.

(2) Ochranná miestnosť má podlahovú plochu najmenej osem štvorcových metrov, výšku najmenej 250 cm a výšku najviac 300 cm a je vybavená takto:

- a) nábytok pevne pripevnený k podlahe, ktorý tvorí posteľ, stôl a sedadlo,
- b) zabudované WC s nádržkou na vodu umiestnenou mimo miestnosti,
- c) jednoduchý zdroj pitnej vody,
- d) jedna stena upravená ako zelená tabuľa,
- e) osvetlenie miestnosti s vonkajším ovládaním mimo dosahu dieťaťa,
- f) umývateľná teplá, pevne upevnená podlahová krytina,
- g) vykurovanie, ktoré zabezpečí teplotu v miestnosti najmenej 21 stupňov C,
- h) okno s vetraním chránené proti rozbitiu,
- i) zvukové zariadenie na privolanie pedagogického zamestnanca,
- j) materiál na vzdelávanie, relaxačnú alebo inú vhodnú činnosť, športové a iné vybavenie, ktoré svojím charakterom vylučuje zranenie dieťaťa a napomáha upokojovať dieťa.

(3) Na základné vybavenie karanténnej miestnosti v diagnostickom centre sa primerane vzťahujú ustanovenia odseku 2.

(4) Ak je v špeciálnom výchovnom zariadení zriadených viac ochranných miestností alebo karanténnych miestností, vzťahujú sa na každú z nich ustanovenia odseku 2.

(5) Do ochrannej miestnosti alebo karanténnej miestnosti možno umiestniť len jedno dieťa.

(6) Počas pobytu dieťaťa v ochrannej miestnosti alebo v karanténnej miestnosti zabezpečuje špeciálne výchovné zariadenie priebežnú kontrolu jeho zdravotného stavu prostredníctvom zdravotnej sestry.

(7) Ustanovenia odsekov 2 až 6 sa nevzťahujú na sanatórium.

§ 12**Podrobnosti o finančnom a materiálno-technickom zabezpečení špeciálnych výchovných zariadení**

(1) Súčasťou finančného a materiálno-technického zabezpečenia v špeciálnom výchovnom zariadení je aj osobné vybavenie dieťaťa umiestneného do diagnostického centra alebo reedukačného centra na základe rozhodnutia súdu s prihliadnutím na jeho potreby, zdravotný stav a prípravu na povolanie. Osobné vybavenie je najmä ošatenie, obuv a hygienické potreby. Osobné vybavenie, ktoré sa poskytlo dieťaťu, sa eviduje na osobnej karte dieťaťa.

(2) Údržbu osobného vybavenia dieťaťa zabezpečuje diagnostické centrum alebo reedukačné centrum.

§ 13**Podrobnosti o personálnom zabezpečení špeciálnych výchovných zariadení**

(1) Výchovnú a vzdelávaciu činnosť v špeciálnych výchovných zariadeniach zabezpečuje spravidla riaditeľ, zástupca riaditeľa, vedúci vychovávateľ, vychovávateľ, pomocný vychovávateľ, učiteľ, špeciálny pedagóg, liečebný pedagóg, psychológ, logopéd, sociálny pracovník, asistent učiteľa a majster odbornej výchovy. Ďalšiu činnosť zabezpečuje zdravotnícky pracovník, hospodársky, administratívny a prevádzkový zamestnanec.

(2) Počet zamestnancov špeciálneho výchovného zariadenia sa určuje podľa výkonov, ktoré sa v špeciálnom výchovnom zariadení poskytujú. Odporúčaná počet zamestnancov v špeciálnych výchovných zariadeniach je uvedený v prílohe.

§ 14**Podrobnosti o individuálnom reedukačnom programe**

(1) Individuálny reedukačný program sa vypracúva pre každé dieťa umiestnené v diagnostickom centre alebo v reedukačnom centre.

(2) Individuálny reedukačný program sa vypracúva po uplynutí prvého mesiaca pobytu dieťaťa v diagnostickom centre alebo v reedukačnom centre a jeho súčasťou je hodnotenie procesu adaptácie dieťaťa na pobyt v ňom.

Spoločné ustanovenie**§ 15**

(1) Súčasťou výchovy a vzdelávania v špeciálnych výchovných zariadeniach je individuálna práca a skupinová práca s rodičom dieťaťa alebo inou fyzickou osobou než rodičom, ktorá má dieťa zverené do osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti na základe rozhodnutia súdu, a súrodencom dieťaťa.

(2) Špeciálne výchovné zariadenie na účely podpory svojich činností zapája formou individuálnych stretnutí alebo skupinových stretnutí rodičov dieťaťa, súrodencov dieťaťa, inú fyzickú osobu, ktorej je dieťa zverené do starostlivosti na základe rozhodnutia súdu, alebo centrum pre deti a rodiny, v ktorom je dieťa umiestnené.

§ 16
Účinnosť

Táto vyhláška nadobúda účinnosť 1. septembra 2008.

Ján Mikolaj v. r.

Príloha k vyhláske č. 323/2008 Z. z.

ODPORUČANÝ POČET ZAMESTNANCOV V ŠPECIÁLNYCH VÝCHOVNÝCH ZARIADENIACH**)

Zamestnanec	Typ špeciálneho výchovného zariadenia						
	Liečebno- výchovné sanatórium	Diagnostické centrum	Reedukačné centrum	Reedukačné centrum pre deti so zvýšenou starostlivosťou	Reedukačné centrum s otvoreným režimom	Reedukačné centrum s ochranným uzatvoreným režimom	Reedukačné centrum pre matky s deťmi
Riaditeľ	1	1	1	1	1	1	1
Zástupca riaditeľa	1	1	1	1	1	1	1
Vedúci vychovávateľ	1	1	1	1	1	1	1
Učiteľ							
Vychovávateľ	6	6	6	6	6	6	6
Asistent učiteľa							
Pomocný vychovávateľ a nočný vychovávateľ***)	2-6	2-6	2-6	12	2-6	12	2-6
Sociálny pracovník	1	2	1	1	1	1	1
Liečebný pedagóg	1	1	0,5	1	1	1	-
Psychológ	3	3	1	1	1	1	1
Sestra	1	1	1	3	1	1	6
Lekár	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Administratívny zamestnanec*	0,5-1	0,5-1	0,5-1	0,5-1	0,5-1	0,5-1	0,5-1
Hospodár*)	1	1	1	1	1	1	1
Účtovník*)	0,5-1	0,5-1	0,5-1	0,5-1	0,5-1	0,5-1	0,5-1
Práčka*)	0,5-1	0,5-1	0,5-1	0,5-1	0,5-1	0,5-1	0,5-1
Krajčírka*)	0,5-1	0,5-1	0,5-1	0,5-1	0,5-1	0,5-1	0,5-1
Upratovačka*)	1-3	1-3	1-3	1-3	1-3	1-3	1-3
Domovník kurič*)	1	1	1	1	1	1	1
Údržbár*)	0,5-1	0,5-1	0,5-1	0,5-1	0,5-1	0,5-1	0,5-1
Šofér*)	0,5-1	0,5-1	0,5-1	0,5-1	0,5-1	0,5-1	0,5-1
Skladník*)	0,5-1	0,5-1	0,5-1	0,5-1	0,5-1	0,5-1	0,5-1

*) Pracovné funkcie, ktoré nesúvisia s výchovnou, vzdelávacou, psychologickou alebo zdravotnou starostlivosťou o deti, sa zriaďujú s ohľadom na charakter zariadenia, jeho vybavenie a organizáciu.

**) Počet zamestnancov je ustanovený pre tri výchovné skupiny. Pri inom počte skupín sa počet zamestnancov vypočíta príslušným násobkom počtu pre tri výchovné skupiny.

***) Počet nočných vychovávateľov sa ustanovuje na základe architektonického riešenia špeciálneho výchovného zariadenia. Na jednu výchovnú skupinu umiestnenú samostatne na jednom poschodí, prípadne v jednom krídle budovy pripadajú dvaja noční vychovávateľa.

- 1) § 365 Civilného mimosporového poriadku.
- 2) § 102 Trestného zákona v znení neskorších predpisov.

